

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1705

Vragen van de leden **De Roon** en **Bosma** (beiden PVV) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de roofmoord op een Nederlander in Zuid-Afrika* (ingezonden 11 april 2017).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 25 april 2017)

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat een 55-jarige Nederlander op zijn boerenerf in Zuid Afrika is beroofd en vervolgens bruuft vermoord?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u een verklaring geven voor het feit dat het aantal «plaasmoorde» de laatste tijd flink is gestegen?

Antwoord 2

Het kabinet kan wegens het ontbreken van eenduidige officiële cijfers niet bevestigen dat er sprake is van een toename van het aantal moorden op boerderijen in Zuid-Afrika. Zuid-Afrikaans overheidsonderzoek biedt echter wel een verklaring voor deze moorden. Bij roofovervallen op boerderijen wordt vaak grof geweld gebruikt, regelmatig met de dood tot gevolg. Soms spelen andere motieven dan roof een rol, zoals verstoorde werkrelaties. Daarnaast geldt in algemene zin dat boeren een kwetsbare groep vormen door de vaak geïsoleerde ligging van boerderijen. Hierdoor is weinig steun of bescherming in de buurt en duurt het relatief lang voordat de veiligheidsdiensten ter plaatse zijn.

Vraag 3

In hoeveel procent van de gevallen leiden de gruwelijke moorden, op veelal blanke boeren, daadwerkelijk tot een veroordeling?

¹ <http://nos.nl/artikel/2167477-nederlander-slachtoffer-van-roofmoord-in-zuid-afrika.html>

Antwoord 3

Officiële cijfers van overheidsinstanties hierover zijn moeilijk te achterhalen omdat de Zuid-Afrikaanse overheid moorden op (blanke) boeren niet separaat registreert en onderscheidt van andere moorden. Wel doen maatschappelijke organisaties onderzoek. Zo heeft bijvoorbeeld «AfriForum» tijdens het *United Nations Forum for Minority Issues* in november 2015 een rapport aangeboden aan de Verenigde Naties. Dit rapport beschrijft dat na moorden op Zuid-Afrikaanse boeren slechts een beperkt aantal verdachten wordt gearresteerd en een nog kleiner aantal veroordeeld. Bij de 40 moordzaken die «AfriForum» heeft onderzocht, waren in totaal 150 verdachten betrokken. Hiervan is uiteindelijk 39 procent aangeklaagd en is 23 procent schuldig bevonden en veroordeeld.²

Vraag 4

Bent u bereid het politieonderzoek op de voet te volgen en ervoor te zorgen dat het onderzoekdossier niet naar Afrikaans gebruik onder een dikke laag stof verdwijnt?

Antwoord 4

De Nederlandse Ambassade in Pretoria staat in contact met de politie van Barberton, het Zuid-Afrikaanse politiekorps dat de moord onderzoekt. Tevens heb ik dit aan de orde gesteld tijdens mijn bezoek aan Zuid-Afrika. Ook staat de Nederlandse politie in contact met de Zuid-Afrikaanse politie om gericht en vanuit een professionele en deskundige achtergrond de zaak te kunnen begeleiden en te volgen. Zowel de ambassade als de Nederlandse politie blijven dit onderzoek op de voet volgen.

Vraag 5

Op welke wijze gaat u de druk opvoeren bij de Zuid-Afrikaanse regering om de Nederlandse boerengemeenschap in Zuid-Afrika te behoeden voor nog meer bloedvergieten?

Antwoord 5

De Zuid-Afrikaanse overheid neemt zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid en voor het (preventief) bestrijden van misdaad serieus. De Nederlandse ambassade in Pretoria onderhoudt contacten met de relevante Zuid-Afrikaanse autoriteiten en bovendien is sprake van goede samenwerking met de Zuid-Afrikaanse politie op het gebied van misdaadbestrijding. Wanneer nodig, worden zorgen over openbare orde en veiligheid in het kader van die samenwerking aan de orde gesteld en geadresseerd. Daarnaast is de mensenrechtensituatie in Zuid-Afrika, inclusief misdaadbestrijding, vast onderwerp van gesprek tijdens de jaarlijkse EU-Zuid-Afrika mensenrechtendialoog.

Vraag 6

Deelt u de mening dat Zuid-Afrika niet alleen economisch maar qua goed bestuur steeds verder wegzakt door jaren van ANC-bewind?

Antwoord 6

Het kabinet constateert dat Zuid-Afrika sinds de eerste democratische verkiezingen van 1994 enorme stappen voorwaarts heeft gemaakt naar een minder ongelijke samenleving. Het heeft een progressieve Grondwet, sterke instellingen, zoals onafhankelijke rechtspraak en pers, en een goed ontwikkelde en diverse economie. Tegelijk kent Zuid-Afrika serieuze uitdagingen op economisch, sociaal en bestuurlijk terrein. Ik heb tijdens mijn gesprek op 11 april met de Minister van Buitenlandse Zaken Nkoana-Mashabane de hoop en verwachting uitgesproken dat Zuid-Afrika die uitdagingen te boven zal komen, gebruikmakend van de kracht van bestaande instituties en met respect voor de rechtsstaat.

² <http://sa-monitor.com/wp-content/uploads/2015/11/Farm-murders-detailed-report-UN-2015.pdf>.